בסוד שיח
The Talk

"העז והעוצמה למדינתנו"

מי התיר למו"לים של מהדורת "פרשת המלך", תשמ"ג, למחוק את דברי המחבר: "לתקומת מדינת ישראל, היא ראשית צמיחת גאולתנו השלמה"

רק בשנים האחרונות לחיי חיותה כאן בעלמא הדין, גדל מעגל האנשים שהכירוהו ובאו ברלת אמותיו. וכך רחוקה האמירה על ענק שבענקים, בגבלה ובנסתר, שי' ריו רב לו בכל מקצועות התורה. עניו ובנוע ומוכה היה ביסודיו. "שנים רבות העפיל בינו לבין קונו לפסגות רמות בעבודה וביטול. פעמ על כך ימים ולילות ויכוך רוחו ונפשו ביגיעה מפרכת ומשברת ללא רחם" (מתוך הקדמה של נאמני ביתו לספרו "דודשי ה" שראה אור באחרונה). כל גדולי־ישראל האמתיים שהתועדו עימו, נדהמו מעוצמת אמונתו ובקיאותו ואף נטכו לגלות כי "יר לו יראיה בעליונים ובנסתרות". לא אחת התבטא: "כך קיבלתי בהקיץ או בחלום". וכל תוארו היה "דבה של קריית־שלום, תל־אביב". ומיידתו הנגועה ביותר היו עיניו מפושטות בכל ומפניו קרנ כל המחצצות. גר־לות שמימית ממש. וכוונתי, כמובן, לדודי"ב ר' יהודה ורזוזה הצמאות תשל"ר שלח הרב סגל ז"ל מכתב לדודי"ה קק זצ"ל והזא מתפרסם כאן ללא כל עריכה. צילום כתב היד בידי.

"ב"ה בהג העצמאות תשל"ו קריה שלום ת"א ג' אייר

העז והעצמה למדינתנו ברוח ובנפש וציפיה לביאת המשיח ובניו בה"ב (בית המחירה) ואר"ט ושנות חיים טובים ושגעים ורעננים יהיו לכל ישראל ובתוכם למרן אור ישראל מנוהג הדור הרב הגאון הגדול צ"ס"ע (צדי"ק יסוד עולם) זת"ע ס"ת קדוש מעכנ"ל מהר"ר צבי יהר"ה הכהן קוק שליט"א.

שלום רב וכ"ט חג שמח

ביום גדול זה אשר בו מוקם בכבד שמים ומחזורת השכינה לישראל כי בבוד ה' המחולל בגויים הלך ומ־תקרש בעצם קיום המדינה ומרכז לגדוד ישראל וממנה יתר וממנה פנה לחלות הנבואה בעמנו שעי"ו יתעודדו לבנין המחירה (עי' זכחים ס"ב א' ג' נביאים וכו') ולקיים המצוה של בנין הבית בראי זאו בזראי ובזראי יבא קץ הפלאות והעבודה בו תעודד רחמי הקב"ה לשלוח לנו בן דוד משיחנו (עי' בירושלמי פ"ה דמעשר שני דבנין המ־קדש קודם לביאת המשיח ובתו"ס שם פ"ב ה"ה תנאי הערתך וברמב"ם ה' מלכים פ"א משמע דמשיח קודם וכבר האריכו בזה כידוע האחרונים שובא ואכמ"ל) וידר־עים ד' (נדרי) מרן קדוש ר' הרב זצ"ל זי"ע שהנבואה היא המפתח לישועה ומרי (ומדברי) המשך חכמה להג' רמ"ש זי"ע משתמע שחלוי במקרש ובבית שני שחסרו שכינה משם לא הופיעו יותר נביאים ואכמ"ל

ושמחים ונגאים אנו בהרד"ג מרן שמשמש אודה זו תודה לאלפי צעירים ומתסים לאוהבת א"י כראוי לכל ב' עבריה, גם גוללת ב' השבטים והצי מע"ל, וגם השאר (עי' במדים פ"א מ"י דסבא ויקרא בעה"י לדבבן ובר"ב דאין הלכה כר"ה"ג ודמינא זה הלב ודבש) ובלי ספק זכר תו רבה מאר והמקום יעזרנו לשמש בכהונה גדולה בבית המקרש שיבנה בב"א

שלך בעבדה יהודה בהגה"צ ר' שפסיה זי"ל (שעפסל)

סגל חופ"ק ק. שלוח ת"א

נ.ב. בספר מצות ראי"ה עמוד ק"כ בסופו העיר הגאון הצדיק סבא קדישא הגרש"ז זצ"ל זי"ע על ההפץ חיים זי"ע אם מונה אותו אם שרי להונות באותו האופן ומהו אם הונהו ברבים יע"ש והלעג"ד הקלושה לא יתכן להע־לות הו"א כזה להונות ברבים ח"ו וכי מפני שהוזא לא בר רעת נעשה כמותו וגם עצם הענין דשרי להונותו ני"ל דהוא מטעם להרתיעו שלא יבוא להונותו שנית כיון שרואה שמונה, אבל לעשות כלל דבגלל שחטא נתנהג עמו תמיד כן לא נבון, ויש לי להרחיב בזה ומסׂ תנר, ודשמתי כדי לא להשאיר מכתב בלי איזה הערה בר"ת ולרינא"

"פרשת המלך" הקטע שהושמט

רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל היה ממנהיגיה הבולט ים של היהדות החרדית . עמד בראש ישיבת "עץ חיים" בירושלים וספריו "אבן האזל" על הרמב"ם - הם אבן פינה בכל עולם הישיבות.

שני תתנים היו לו לגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל. האחר: הרה"ג, רבי אהרן קוטלר זצ"ל, ראש ישיבת ליקורד בארה"ב והשני: הרה"ג, רבי יצחק מאיר בן מנחם זצ"ל.

הרב בן מנחם היה חבר בי"ד הגדול וחיבר את "פרשת המלך" על הרמב"ם. "פרשת המלך" חלק ב' ראה אור בראשונה בשנת תשט"ו. ההוצאה השנייה היתה בשנת תשמ"ג. וכך כתב בין היתר בהקדמה לספרו "פרשת המלך": "ואם יש לראות יד ה' תוך עומק הדין, וראי שאין להתעלם מלראות את יד ה' בישועה בדרך נס שהוארה לנגר עינינו אחר שנות הפורענות בשפכי ארצנו הקדושה. ורק שתום־עינים לא יראה במה שאירע כאן לפני שמונה שנים את יד ה' הגדולה הנסויה עלינו לחסר ברכה, כאשר מסר השי"ת ברחמיו המרובים רבים ביד מעטים ועמד לנו בעת צרתנו וזכינו לתקומת מדינת ישראל היא ראש־שית צמיחת גאולתנו השלמה, ונרחי ישראל מכל קצות תבל מתקבצים לתוכה ומקוממים את שממר־תיה. אכן עלינו לדעת כי התשועה הגדולה והפרקן לעם ישראל בוא יבואו אחר שיתגדל ויתקדש שמיה רבא על יהינו, ותתגדל ותתנשה הכרתנו כי יד ה' עשתה זאת ולפיה נחיה, ואנו כולנו מלאי צפיה לביאות גואל צדק במהרה בימינו ולהחזרת השכינה לציון עיר קדשנו."

במהדורת תשמ"ג ("פרשת המלך" חלק ב') הושמטו הקטע הזה, בעלם ואינגו. פלאי פלאים.

"מרטיב הקוויטלך בדמעותיו"

מחברת אחרי"ם חסידים

להלן קטעים מתוך מאמר ביאוגרפי על הגרשי"ר, רבי יוסף ליי־פשר מגרבזרנא (פ־תחתקמ) זצוק"ל. המחלק בשמחת תורה התשס"ב.

"היה תמיד נוהד בעת עמדו בתפילה בברכת "ולירושלים עירך ברחמים תשוב" ומ־רוב התלהבותו היה למעמים צועק בבית המדרש אנה אנה וכולו לבת אש ממש, חוב־מת מה שסיפרו על זקנו הגה מבאדרישטשב, שהיה שוכח מהעבשה סביבו והיה רץ בבית המדרש בהתלהבות קדוש. וכן היה אביו הרה"ק ר' אהרן אריה הלוך אנה אנה בעת אמי־רת "כתר", והעיד עליו הרי"ז מרגליות, שאינו מסוי בעלמא הדין כלל באותה שעה. כן היה זועק ומרים ידיו למרום בעת־אמירת השפעות ובפרט בהשפעה למען שכי־נת כבודך, כי היה מבטיח בבעד השכינה וכל מעיניו לאומקמה שכינתא מעפרא. ובעת למידו במשניות מעניני בית המקדש, היה תדיר נאנח בקול ושואג כארי במדבה יבנה לתידו במהרה יבנה הביתו".

מאז קיבל על עצמו לנהל עדה ולנהג באדמירות, היה מבניע עצמו לפעל לי־שועת ישראל, וכל מי נפש שבא אליו עם קישל היה עושה הבנות גדולות עד שקרא הקישל, ואח"כ היה משאידו אצלו עד שהדגיש שפעל עבודו וביקש כל צדכו. פעמים שהזה משהה הקישל אצלו במגידה שעות רימים חמור ותפלל, ופעמים שהיה מסלק אותו, כי אמר "ס' אין א אופנ־שעלטע קישל" (נפעלה הישועה), ופעמים שהיה מר־סיב הקישל בדמעותיו והיה שופך ליבו באמירת תהילים למען ישועת המחסרים לפ־ניו.

היה נוהד מאוד מלהשתמש בכספי הפדיונות רק מה שהיה בכחו שפעל בעבודו - בכספי זה השתמש. אחדי הסתלקותו מצאו אצלו סכומים גדולים שלא פרשם, כי חשש שמא לא פעל כראוי ואז לא יתכן לקדת הכסף. ופעם אידע שנכנס אצלו אחד ואמר לו: אם רבינו יבשיה לי בן להשעת השנה אביא לו אלף דולה תדבי ברכ, ואכן, הזא נושע ובא לתת הכסף, אך הרבי סירב לקדת ואמר שאין זה מושת שלו, אלא של הקב"ה...

היה מחלק רוב הכספים שקיבל כפדיון לצדקה אף שביתו היה ריקם ותמיד היה חסר, ומסופר בבנים וכו', מ"ש נתן לאחדים ולעצמו לא רצה להנות. כ"כ נוהד שלא לקחת כספים ממחללי שבתות. ומי שאינם ירא שמים.

היה אומר שבלקיחת קישל מוסרים את הנפש עבור בעל הקישל. רבים נושעו מב־רכותיו ותפלותיו.

אחד ממקודבי שבא אצלו לצורך תספרת בנו שנהיה בן ג' שנים, והציא לפתע קישל מאמתחתו והגיש לרבינו, ונתרע לאחדהי באמרו שאינו יכול לקדא קישל מבלי הכנה ראוית, והשהותה שעה הרא ואז קיבל הקישל, ותאו בחוש כיצד היתה לו עבודה רבה ומיוחדת בקריאת הקישל. היו מקרים שהבטיח בן זכר למי שהיו לו רק בנות. או חשוכי ילדים שנים רבות, וברכותיו נתקימו.

בספף ימיו כשנחלש, אסרו עליו הרופאים לישון על ספסל ולהסתגף. כמו כן אסרו עליו הלימוד בלילות, ואמר לאחד מגבריו אם תסכים ללמוד עימי גמרא כל הלילה (בגבר מה שהדרו לו הרופאים...), אזי אגלה לך סוד קריאת הקישלך... עד כדי כך גדר לה היתה השוקתו ללימוד.

עיקר הימים בהם היה פועל ישועות בגלוי, היה בפורים וביום כ"א אדר, יומא דהר־לולא של הרה"ק בעל "נעם אלימלך", אשר בו היה רבוק וספרו לא מש משולחנו והדעצל קטן שלו היה אוד לנתיבתו כל ימי חייו.

הזכירו לפניו איש אחד שהתיראשו הרופאים ממנו, כי היתה לו מחלה קשה בראשו ואמר רבינו בענות קדשה: תשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה והבינו כי אכן נושע אותו יהודי, וכאשר היה מסוכן, שבו והזכירו הבטחתו שאמר "מעבירין" (והראה בידו הקדושה ענין העבדה) ואמר: אני אל משמרתי אעמודה והתבוננתי לא אסור. ואמר את תודה מזהרה"ק ר"מ מפרמישלן, שאמר לשון 'מעבירין' ולא נאמר מב־טלין, כי קל יותר להעביר הצרה והמחלה על ראש של גוי מאשר לבטלה לגמרי". וכן הוי – שנתרפא אחת חולה לגמרי יהי לנם.

עוד מעשה באיש אחד ממקשריו שהושל למאסר בגין עלילה שפילה, והשופט היה ידוע כרשע ושונא דת, וחשש האיש מאוד פן יראהו השופט והוא יהדי בתוראי פניו ולי־כושו ויתגבל לו, והזכיר עצמו לפני רבינו זי"ע, אמר לו רבינו: ומשפטים בל יד־עום כשהולך למשפט קם השופט ואמר: איני יכול לדון היום. איני יכול להסביר זאת, כי מימי לא אידע לי כזאת ויבטל את המשפט ויקבעו אותו למועד אחר. בפעם הבאה בא שוב לרבינו זי"ע ואמר לו: תמצא חן וחסד טוב בעיני אלוקים וארם. וכשהודיעב למשׂ־פט שוב היה אותו שופט הזא נתחייך אליו ודיבר עמו בנעימות ונשא חן לפניו והר־פט ויצאו ממנו זכאי. ויהי לפלא...

(עולם החסידות)

עלמא דשיקרא

בשב"ק פ' כי תשא תשמ"ט סיפר כ"ק מרן האדמו"ר מסקוויקוב זצוק"ל זיע"א על חלבן אחד שנקלע לשבת לוורקא מחמת שלא הספיק להגיע לביתו לשב"ק. האד־מו"ר הזקן, הרה"ק מהר"י מוורקא זיע"א, היה אומר בכל שבת שיעור במדרש. ואותה השבת עסק בפרשת המשקלות, ומנה את כמה עבירות יכול לחלבן לעבור ע"י שמ־רמה את הקונים ומעבד מים בתוך החלב, ואיזה ענשים באים ע"ז.

ואחרי ההדרי כששמע כמה עבירות שעובר, הדהר את בתשובה וקיבל על עצמו שמאותו היום לא יעביר יותר מים בחלב כלל, אמנם לאחד כמה ימים באו הקונים אליו: מים בחלב, וכשהפסיק לעבר באו הקונים וצעקים עליו שהוא מרמה אותם. נסע בשד־נית לרבי וסיפר לו המעשה.

ואמר לו הרה"ק מוורקא זיע"א שכנראה בעולם השקר לא שייך דבר שכולו אמת, ומוכרח שיהיה בכל דבר משהו שקר, ורק צדיק הוא לידע מה השיעור שמותר.

עורכת המוסף: נעמי גולן